

Verkosta virtaa!

Digikuvaajan pikaopas

**Vinkkejä valokuvien sommitteluun, siirtämiseen,
tallentamiseen ja lähettämiseen**

Hyvä valokuva ja valokuvaukset perusasiat

Viisi valokuvauksen perusasiaa:

- Tutustu kameraan
- Pidä kamera paikoillaan
- Ota useita kuvia
- Yritä kertoa tarina
- Yritä taltioida hetki

Viisi hyvän valokuvan perusasiaa:

- Huolellisesti mietitty sommittelu
- Mielenkiintoinen kohde
- Oikea hetki
- Hyvä tekninen laatu
- Oikeat asetukset kamerassa

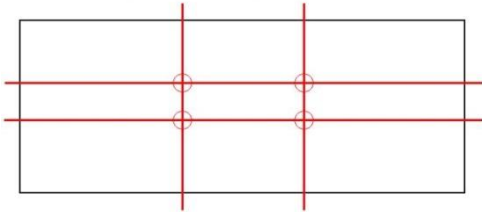
Valokuvien sommittelu

Sommittelun peruseriaatteita:

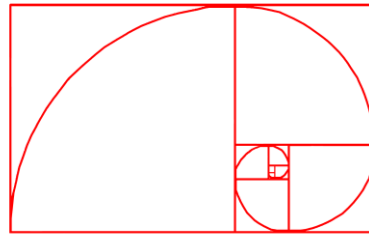
- Yksinkertainen on kaunista.
- Hyvässä kuvassa on subjekti (kohde) ja konteksti (asiayhteys) eikä mitään muuta. Zoomaa (tarkenna, kohdenna) ja kroppaa (rajaa) tiukasti.
- Yritä kuvata erikoisista kuvakulmista, esim. läheltä, ylhäältä tai maassa maaten. Etsi oma näkökulma!
- Älä rajaa kohdetta kuvan keskelle. Keskiosa on kuvan tylsin paikka. Jos kuitenkin haluat pysäyttää katseen, sijoita pääaihe keskelle.

Sommittelu on tasapainon hakemista kuvattavien elementtien välillä. Tarkastelussa ovat muodot, värit ja tummuudet. Henkilön tai horisontin sijoitus kuvan keskelle on suosittu sommittelutyyli, mutta se voi olla tylsä.

Sommittelua pohtiessa kannattaa miettiä kolmasosien sääntöä/kultaista leikkausta. Tämä tapahtuu niin, että kuva jaetaan kolmeen vaaka- ja pystysuuntaan ja kohde sijoitetaan viivojen leikkauspisteisiin tai niiden lähelle. Näitä kuva-alan leikkauspisteitä voi siis käyttää apuna kohteen sijoittelussa. Kohteen sijoittaminen kuvaa jakavien kolmannesten risteyskohtaan tasapainottaa sommittelua.

Kuva: Kolmansien sääntö.

Kuva: Kultainen leikkaus.

Valokuvien kuvaustyyliä

Valokuvatussa voidaan hyödyntää erilaisia kuvaustyyliä. Esimerkkejä tavallisimmista kuvaustyyleistä ovat henkilökuvaus, ryhmäkuvaus tai maisemakuvaus. Monissa kameroissa on valmiiksi eri kuvaustyyliin sopivia asetuksia, jolloin kamera pyrkii hyödyntämään jokaiselle kuvaustyyliä ominaisia asioita.

Kun otat **henkilökuvia**, mieti näitä asioita:

- Kuvakoko (lähikuva vai kokokuva)?
- Kuvakulma
- Valon suunta
- Pysty vai vaakakuva?
- Rajaus (selkeä rajaus ja kohteen ympärille tilaa)
- Sommittelu
- Uskalla astua lähemmäs kohdetta

Kun otat **ryhmäkuvia**, mieti näitä asioita:

- Ota vastuu ryhmän asettamisesta ja miten se tapahtuu
- Ohjaa kuvattavat huolellisesti ja rauhallisesti kuvaan
- Tiivistä minkä voit ja tiivistä vielä puolella
- Mieti saisitko kerrottua ryhmän toiminnasta kuvaamalla pienempää määrää ryhmän jäseniä

Kun otat **maisemakuvia**, mieti näitä asioita:

- Horisontin suoruus
- Kuvakulma
- Käytä tukevaa alustaa, jos mahdollista

Lisää tietoa

Video: Videoita valokuvan sommittelusta löytyy mm. YouTubesta hakusanoilla "Valokuvan sommittelu"

Instagram: Tutustu Instagramiin (vuonna 2010 auennut ilmainen kuvien jakopalvelu ja sosiaalinen verkosto) ihailemalla esimerkiksi luontovalokuvaaja Konsta Punkkan kuvia:

<https://instagram.com/kpunkka/>

Kirja: Parempia valokuvia. Suunnittele, sommittele ja laukaise. Michael Freeman. Docendo, 2011.

Kirja: Digikuvaus selkokielellä. Opikie, 2007.

Valokuvien siirtäminen kamerasta tietokoneelle

Kuvien kopioiminen/siirtäminen kamerasta riippuu monesta tekijästä mm. kamerasta ja tietokoneen käyttöjärjestelmästä. Tämä on vain yksi esimerkki kuvien siirrosta (kamera Canon ja käyttöjärjestelmä Windows).

- Digitaalisen kameras mukana tulee kaapeli, joka on tarkoitettu kuvien siirtämiseen.
- Laita kaapelin pienempi pää kameraan ja isompi USB-pää tietokoneen USB-porttiin. USB on lyhenne sanoista Universal Serial Bus. USB on liitin, jonka avulla oheislaitteita kuten esim. kameroita ja tulostimia voi liittää tietokoneeseen.
- Laita kameras virta päälle.
- Kun kamera yhdistyy tietokoneeseen, ilmestyy tietokoneen ruudulle ikkuna. Valitse tästä vaihtoehto "Tuo valokuvia ja videoita".
- Jos ruudulle ilmestyy uusi ikkuna, jossa lukee "Lisää tunniste" voi tässä kohdassa halutessaan nimetä valokuvakansion. Esim. *Verkosta virtaa! Elämispäivät 2018*.
- Paina "Tuo".
- Kun kuvat ovat siirtyneet tietokoneelle, ilmestyy ruudulle kysymys "Haluatko poistaa kuvat kamerasta?". Jos olet harjoittelut kuvien siirtämistä aikaisemmin, niin voit poistaa kuvat tässä vaiheessa. On hyvä, etteivät ne jää kameraan viemään tilaa muistikortilta, eivätkä häiritse kuvien siirtämistä seuraavan kerran, kun siirrät uusia kuvia koneelle. Jos vasta harjoittelet kuvien siirtoa, niin voit vielä jättää kuvat kameraan, kunhan muistat poistaa ne sitten, kun olet tarkastanut, että ne ovat tallessa tietokoneella.
- Valokuvakansion nimeäminen: jos annoit valokuvakansiollesi nimen yllä mainitussa "Lisää tunniste" – vaiheessa on tietokone muodostanut valokuvakansion nimeksi kuvien siirron päivämäärän + antamasi nimen. Esim. *2018-12-17 Verkosta virtaa! Elämispäivät*.

Jos et lisännyt tunnistetta muodostaa tietokone valokuvakansion nimeksi automaattisesti sen päivän päivämäärän, jolloin siirsit kuvan. Esim. *2018-12-17*. Voit muuttaa valokuvakansion nimen miksi haluat milloin tahansa. Kun haluat muuttaa valokuvakansion nimen, tee näin: vie hiiri valokuvakansion päälle ja klikkaa hiiren oikeaa puolta. Valitse valikosta kohta "Nimeä uudelleen" ja anna valokuvakansiolle uusi nimi.

- Valokuvien nimeäminen: kuvat siirtyvät valokuvakansioon ns. kuvajoukkona. Jos annoit valokuvakansiollesi nimen yllä mainitussa "Lisää tunniste" – vaiheessa niin yksittäisten kuvien nimeksi muodostuu valokuvakansiolle antamasi nimi. Esim. *Verkosta virtaa! Elämispäivät 001*. Jos et lisännyt tunnistetta muodostaa tietokone kuvan nimeksi 001. Voit muuttaa kuvan nimen miksi haluat milloin tahansa. Kun haluat muuttaa kuvan nimen, tee näin: valitse valikosta kohta "nimeä uudelleen" ja anna kuvalle uusi nimi.

- Kuvan koko näkyy, kun tarkastelee kuvatiedostoja valokuvakansiossa. Kun haluat nähdä kuvan koon tee näin: Siirrä hiiri kuvaikonin päälle niin kilotavumäärä tulee näkyviin (katso kohtaa "Koko"). Esim. kuvakokoja 1,29 Mt (digitaalisella järjestelmäkameralla otettu kuva) tai 4,7 kt (älypuhelimella otettu kuva). Näkyviin ilmestyy samalla muutakin tietoa kuvasta kuten esimerkiksi tallennusmuoto (joka on automaattisesti jpg-muoto, kun olet siirtänyt ne kamerasta tietokoneelle).

- Digikamerasta tietokoneelle siirretyt alkuperäiset kuvat kannattaa aina säilyttää tallessa originaaleina. Näin et menetä alkuperäistä, laadukasta kuvaa. Jos haluat muokata kuvaa, tee siitä kopio ja tee mahdolliset muutokset kopioon.

- Jos itse skannaat paperikuviasi sähköiseen muotoon, muista muutama nyrkkisääntö: kuvaresoluutio on säädettävä skannattaessa vähintään 300 dpi:iin (dots per inch= rasteripistettä tuumalla) 1:1 koossa. Mitä suurempi kuva, sen parempi ja tarkempi lopputulos.

Valokuvien lähettäminen sähköpostitse

- Selvitä kuvatiedoston sijainti tietokoneella menemällä resurssienhallinnan kautta Kuvat-kansioon ja haluamaasi alakansioon.
- Selvitä kuvatiedoston nimi. Aukaise kuvatiedosto ja varmista, että kuva on se kuva jonka haluat lähettää.
- Mene sähköpostiohjelmaan ja avaa eteen uusi viesti-ikkuna.
- Kirjoita vastaanottajan osoite, viestin nimi ja viestin sisältö.
- Liitä kuva klemmarin näköisen painikkeen avulla. Paina klemmarin kuvaa.
- Valitse haluamasi kuva valokuvakansiosta ja paina "avaa". Voit valita useita kuvia esim. pitämällä Ctrl-näppäintä painettuna kuvia valitessasi.

Joillakin sähköpostipalvelimilla (joko sinun tai vastaanottajan) viestikoon yläraja voi olla 1 tai 2 megatavua (Mt). Valokuvat voi optimoida sähköpostia varten pienentämällä niitä ennen lähettämistä. Optimointi sähköpostiviestiä varten ei vaikuta tietokoneessasi oleviin alkuperäisiin kuviin.

Valokuvat verkkosivuilla

- Yleensä kuvan leveys x korkeus voi nettisivuilla olla esim. 450 cm - 850 cm. Kuvien tarvitsee harvoin olla megan (Mt) suuruisia. Joillekin nettisivuille voi olla hyvä pienentää isot (eli 1-4 Mt:n) kuvat.
- Yhdistysavain-verkkosivuilla kuvien koko on hyvä olla suuri, sillä Yhdistysavain-ohjelma pienentää ne valintojen mukaisiksi. Suurentamaan se ei pysty. Jos samaan sisältöosiin tuodaan useita kuvia, olisi niiden hyvä olla samanmuotoisia, silloin lopputulos on näyttäväin. Toki kuvien pitäisi olla teräviä, jotta ne suurellakin ruudulla näyttävät hyviltä. Liitä kuvat

alkuperäisen kokoisina ja suuntaisina. Jos käsittelet kuvan, tee se ennen sivustolle tuontia.

- Muista tekijänoikeussäädökset käyttäessäsi kuvia. Vain omia kuvia voi julkaista, ellei lupaa ole kysytty. Kuvissa näkyviltä henkilöiltä on myös oltava suostumus, ellei kuvaa ole otettu julkisella paikalla. Muista, että kuvien kopiointia sivustolta ei saa estettyä.

Valokuvien lähettäminen Eläkkeensaaja-lehden toimitukseen

- Lähetä digikuvat Eläkkeensaaja-lehden toimitukseen sähköpostin liitteinä, mieluiten jpg-muodossa (mitä ne valmiiksi ovatkin siirtäessäsi kuvia kamerasta tietokoneelle), aina alkuperäisen kokoisina. Älä "upota" eli liitä digikuviasi tietokoneella kirjoitetun tekstin sekaan vaan lähetä kuvat erikseen, sähköpostin liitteinä.

- Kuvan nimeäminen siihen mahdollisesti liittyvän juttuaiheen mukaan on suotavaa. Pelkkä numerosarja kuvatunnisteena ei kerro vastaanottajalle mitään, eli muista kertoa meilissä, mihin juttuun kuva liittyy. Kerro myös aina itse jutussa tai meilin tekstikentässä, mitä missäkin kuvassa tapahtuu, esim.: *DSC_0121.jpg = Myyjäisissä menivät parhaiten kaupaksi pannunaluset. Kuva: Erkki Möttönen.*

Sanomalehtipaperille painettavassa Eläkkeensaaja-lehdessä tarvitaan mahdollisimman suuri ja tiheä (eli korkealaatuinen) kuva, ja aina mieluummin täysin käsittelemätön.

Painotarkoitukseen vähäpikselinen, harva kuva ei käy. Jotkut sähköpostiohjelmat tahtovat pienentää meiliin kuvaa liitettäessä kuvakokoa, joten muutosta ei tule hyväksyä (valitse vaihtoehdoista "originaali"). Pienennetystä, pikseleiltään harvaksi muutetusta kuvasta ei voi enää saada skaalaamalla tai väkisin kuvakokoa suurentamalla painokelpoista.

Esimerkki: jos kuvassa on vaikkapa 60 kilotavua, siitä ei saa painettuun tuotteeseen kuin noin parin sentin levyisen kuvan.

Lisää tietoa

Videoita:

1) Miten siirrän digikamerasta kuvat tietokoneelle?

SeniorSurf -hankkeen nettisivuilla: https://youtu.be/W_sfrOYdoxc

2) Miten lähetän sähköpostiviestin ja liitetiedoston?

SeniorSurf-hankkeen nettisivuilla: https://youtu.be/5fj_jiH1o-Q

3) Miten siirrän tabletilta tai älypuhelimesta kuvat pilvipalveluun?

SeniorSurf-hankkeen nettisivuilla: <https://youtu.be/aD8IS1ou31o>

Kirja: Digikamerakoulu. Pekka Punkari. Docendo, 2013.

Tietoa tekijänoikeuksista ja kuvien julkaisemisesta:

www.journalistiliitto.fi/pelisäännöt

Muistiinpanoja
